Päiväys
4.11.2026

Diaarinumero
1485/03.04.04.04.20/2025

JULKINEN KUULUTUS

Vaasan hallinto-oikeuden päätös vesilain mukaisessa valitusasiassa

Kuulutuksen julkaisupäivä Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla

4.11.2026

Päätöksen tiedoksisaantipäivä

Hallintolain 62 a §:n 3 momentin mukaan päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä julkaisemisajankohdasta.

Päätöksen tiedoksisaantipäivä on **11.11.2026**.

Asia

Vaasan hallinto-oikeuden päätös 4.11.2026 nro 1406/2026, valitus vesitalousasiassa, Haapavesi.

Kuulutuksen ja päätösasiakirjan nähtävilläpito

Tämä kuulutus ja päätösasiakirja pidetään nähtävillä **4.11.2026–11.12.2026** Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla osoitteessa: https://www.tuomioistuimet.fi/tuomioistuimet/vaasan-hallinto-oikeus/yleistiedoksiannot-ja-julkiset-kuulutukset/hallinto-oikeuden-julkiset-kuulutukset/

Muutoksenhakuohjeet

Ohjeet valituksen tekemiseen löytyvät kuulutetun päätöksen muutoksenhakua koskevasta osasta sekä siihen liitetystä valitusosoituksesta. Valitusaika päättyy **11.12.2026**.

VAASAN HALLINTO-OIKEUS **PÄÄTÖS** 1406/2026

4.11.2026

Dnro 1485/03.04.04.04.20/2025

Asia Valitus vesitalousasiassa

Valittaja [redacted]

Luvan hakija [redacted]

Päätös, josta valitetaan

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto 15.10.2025 nro 137/2025 (1.1.2026 alkaen Lupa- ja valvontavirasto)

Aluehallintovirasto on myöntänyt [redacted] luvan kuivatun ojalammen vesittämiseen, Rytkynojan voimalaitospadon, pienvesivoimalaitoksen ja kalatien rakentamiseen sekä pienvesivoimalaitoksen käyttöön kiinteistöllä [redacted] Haapaveden kaupungissa. Lupa on voimassa toistaiseksi.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Valittaja on vaatinut, että aluehallintoviraston päätös kumotaan ja asia palautetaan aluehallintovirastolle uudelleen käsiteltäväksi niiltä osin, kun on kysymys hakemuksen edellyttämien vesialueiden ja vesivoiman omistajuudesta ja mikäli käsitys niiden omistajuudesta muuttuu, sen aiheuttamasta muutostarpeesta luvanhakuprosessiin.

Perustelut

Aluehallintovirasto on perustellut myönteistä päätöstä vesialueiden käytön ja käyttöön otettavan vesivoiman osalta sillä, että luvan saaja on esittänyt riittävän selvityksen hankealueen vesialueiden kuulumisesta luvan saajan omistamaan tilaan [redacted].

Aluehallintoviraston ratkaisu Rytkynojan omistajuuden suhteen on väärä. Rytkynoja kuuluu Mieluskosken jakokunnalle, kiinteistötunnukset 71-876-2-0 ja 71-876-4-0, jonka osakas valittaja on.

Rytkynojan vesialueen ja vesivoiman omistajuusriita tulee ratkaista kiinteistönmuodostamislain 101 §:n mukaisessa kiinteistönmääritystoimituksessa.

Valittaja on muistutuksessaan aluehallintovirastolle vaatinut todistusta Rytkynojan vesialueen kuulumisesta tilalle [redacted]. Valittaja on muistutuksen täydennyksen yhteydessä todennut, että lainhuutotodistuksen mukaan [redacted]-tilaan kuuluu vain maa-alueita. Valittaja on saanut maanmittauslaitoksen rekisterinhoitajalta selvityksen, jonka mukaan kiinteistöä [redacted] koskevista maanmittaustoimituksista selviää, ettei Rytkynojaa ole laskettu tilusaloihin kuuluvaksi siltä osin kuin sen uoma ei ole levinnyt esimerkiksi patoamisessa. Lähtökohtaisesti Rytkynoja voi kuulua jakokunnalle, vaikka sitä ei ole rekisterikartalle merkitty. Pelkällä kartta-aineistolla ei voida varmasti todeta, että kenelle Rytkynoja kuuluu. Asia voidaan ratkaista kiinteistönmääritystoimituksessa.

Hakija ei ole selvittänyt oikeuttaan Rytkynojan vesialueeseen ja vesivoimaan eikä hanke tältä osin täytä vesilain vaatimusta. Hakija on toimittanut aluehallintovirastolle muun muassa maanmittauslaitoksen asiakaspalvelusta saamansa selvityksen, jonka mukaan [redacted] tilan lohkominen on rekisteröity 13.6.1964 ja halkominen 14.4.1919, ja joissa ei ole tilaan kuulumattomia vesialueita. Maanmittauslaitoksen rekisterinhoitaja on kommentoinut, että asiakaspalvelun vastaus perustuu kartta-aineistoon, minkä perusteella ei voida varmasti todeta sitä, kenelle Rytkynoja kuuluu. Lopultahan kyse on aina siitä, onko kala voinut isojaon aikaan sanottavassa määrin kulkea vesiuomaa pitkin ja sitä ei voida varmasti sanoa pelkällä kartta-aineistolla. Tieto siitä, onko Rytkynoja yhteinen vai ei, vaatii toimituksen. Rytkynoja löytyy isojaon kartalta ja se on yhdistänyt kaksi jakokuntaan kuuluvaa vesialuetta. Rytkynoja on isojaon kartalla kuvattu kahdella viivalla, eli se näyttäisi ainakin alun alkujaan olevan jakokunnalle kuuluvaa vesialuetta. Lähtökohtaisesti Rytkynoja voi kuulua jakokunnalle, vaikka sitä ei ole nyt rekisterikartalle merkitty. Maanmittauslaitos ei anna asiasta lausuntoja. Asian selvittäminen ja ratkaiseminen on mahdollista virallisessa, valituskelpoisessa kiinteistönmääritystoimituksessa (KML 101 §).

Kiinteistönmääritystoimitusta ei ole valittajan aluehallintovirastolle toimittamista selvityksistä huolimatta tehty. Suomessa vesialueiden omistajataho on useimmiten yhteisen vesialueen osakaskunta, koska vesialueita ei historiallisessa isojaossa maa-alueiden tapaan jaettu tilojen kesken, vaan ne jäivät saman isojakokylän tiloille eli taloille yhteisiksi. Vesialueita on myöhemmässä vaiheessa voitu erottaa yhteisistä alueista ja liittää kiinteistöihin, mutta hakija ei ole tällaista toimitusta tilan [redacted] osalta esittänyt. Tilan [redacted] lainhuutotodistuksella tai kiinteistörekisteriotteella ei ole mainintaa vesialueista, vaan tilan pinta-alan on ilmoitettu koostuvan yksinomaan maa-alueista. Kiinteistörekisteriotteen mukaan tilalla [redacted] on osuus Mieluskosken jakokunnan vesialueisiin ja koskivesiin.

Oikeus vesivoimaan on keskeisessä asemassa lupaharkinnassa. Vesitalousasioista annetun valtioneuvoston asetuksen 8 §:n mukaan vesivoimalaitosta koskevassa hakemuksessa on esitettävä selvitys käyttöön otettavan vesivoiman omistussuhteista. Hakijan esittämä selvitys on puutteellinen eikä sitä voida pitää relevanttina, asetuksen 8 §:n mukaisena selvityksenä. Lupapäätös on siten lainvastainen.

Hallintolain 31 §:n mukaan viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot ja selvitykset. Valittaja on tuonut aluehallintovirastolle tiedoksi Rytkynojan omistajuuteen liittyvät epäselvyydet. Hakijalla olisi ollut 1,5 vuotta aikaa laadituttaa kiinteistönmääritystoimitus tai aluehallintovirastolla sellaista pyytää. Aluehallintovirasto on jättänyt täyttämättä hallintolain 31 §:n mukaisen selvittämisvelvollisuutensa eikä lupapäätös tältä osin ole lainmukainen.

Asiassa on edettävä vesilain 18 luvun 9 §:n mukaan eli lupaviranomaisen on päätöksellään osoitettava hakija määräajassa hakemaan kiinteistönmääritystoimitusta sen selvittämiseksi, että kuuluuko Rytkynoja kiinteistöihin vai onko se jakokunnan yhteistä vesialuetta.

Asian käsittely ja selvittäminen hallinto-oikeudessa

Hallinto-oikeus on tiedottanut valituksesta julkisella kuulutuksella. Tieto kuulutuksesta on julkaistu Haapaveden kaupungissa.

Lupa- ja valvontavirastolta on pyydetty lausunto valituksesta. Asianosaisille, joita asia erityisesti koskee, sekä Haapaveden kaupungille, Haapaveden kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle, Lupa- ja valvontaviraston valvontaviranomaiselle, Lupa- ja valvontaviraston yleisen edun valvontayksikölle, Lapin elinvoimakeskuksen kalatalousviranomaiselle, Lapin elinvoimakeskuksen patoturvallisuusviranomaiselle ja Oulun museo- ja tiedekeskukselle on varattu tilaisuus vastineen antamiseen valituksesta.

Lupa- ja valvontaviraston lupaviranomainen on antanut lausunnon.

Lupa- ja valvontaviraston yleisen edun valvontayksikkö on ilmoittanut, ettei sillä ole tarvetta antaa asiassa vastinetta yleisen ympäristöedun valvonnan näkökulmasta.

Lapin elinvoimakeskuksen kalatalousviranomainen on ilmoittanut, ettei se anna vastinetta asiassa.

Lupa- ja valvontaviraston valvontaviranomainen on antanut vastineen.

Haapaveden kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen on antanut vastineen.

Lapin elinvoimakeskuksen patoturvallisuusviranomainen on ilmoittanut, ettei sillä ole kommentoitavaa.

Luvan hakija on antanut vastineen.

Valittaja on antanut vastaselityksen.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus kumoaa aluehallintoviraston päätöksen ja palauttaa asian Lupa- ja valvontavirastolle uudelleen käsiteltäväksi.

Perustelut

Sovellettavat säännökset

Vesilain 3 luvun 4 §:n 4 momentin mukaan hakijalla on oltava oikeus hankkeen edellyttämiin alueisiin. Jos hakija ei omista aluetta tai hallitse sitä pysyvällä käyttöoikeudella, luvan myöntämisen edellytyksenä on, että hakijalle myönnetään oikeus alueen käyttämiseen siten kuin 2 luvussa säädetään tai että hakija esittää luotettavan selvityksen siitä, miten oikeus alueeseen järjestetään.

Vesilain 8 luvun 2 §:n 1 momentin mukaan voimalaitoksen rakentamista koskevan luvan myöntämisen edellytyksenä on sen lisäksi, mitä 3 luvun 4 §:ssä säädetään, että: 1) hakijalla on omistajana tai käyttöoikeuden haltijana oikeus hankkeessa käytettävään vesivoimaan; tai 2) hakija saa luvan myöntämisen yhteydessä oikeuden vesivoiman käyttämiseen.

Vesilain 18 luvun 9 §:n 1 momentin (587/2011) mukaan jos asianosaisten välillä syntyy luvan tai oikeuden myöntämisen edellytyksenä olevaa käyttö- tai omistusoikeutta koskeva erimielisyys, jota ei voida ratkaista hakemuksen yhteydessä esikysymyksenä, lupaviranomaisen on päätöksellään osoitettava asianosainen määräajassa panemaan käräjäoikeudessa vireille asiaa koskeva kanne tai, jos asia on kiinteistönmuodostamislain 281 §:n nojalla ratkaistava kiinteistötoimituksessa, hakemaan sanottua toimitusta.

Vesitalousasioista annetun valtioneuvoston asetuksen 8 §:n 1 kohdan mukaan sen lisäksi, mitä 1 ja 2 §:ssä säädetään, voimalaitoksen rakentamista koskevassa hakemuksessa on esitettävä selvitys käyttöön otettavasta vesivoimasta ja sen omistussuhteista.

Hallintolain 31 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset.

Asiassa saatu selvitys ja oikeudellinen arviointi

Hanke sijoittuu Haapaveden kaupungissa sijaitsevaan Rytkynojaan. Rytkynoja lähtee Pieni Rytkynjärvestä ja laskee Pyhäjokeen Haapakosken sillasta

alavirtaan. Rytkynojan keskivirtaama on 0,3–0,4 m^3/s. Hankkeen tarkoituksena on rakentaa Rytkynojaan uusi kivipato jo olemassa olevien patojen alapuolelle ja uuteen patoon enintään 10 kW:n pienvesivoimalaitos. Uuden padon padotuskorkeus on noin 3 metriä ja leveys noin 5–6 metriä. Vesivoimalaitoksella on tarkoitus tuottaa energiaa arviolta 20–40 MWh/vuosi luvan hakijan omien yritysten käyttöön. Lisäksi tarkoituksena on ennallistaa kuivattu ojalampi ja palauttaa ojalammen vedenpinta kuivatusta edeltäneelle tasolle sekä rakentaa kalatie voimalaitospadon yhteyteen.

Hakija on hakemuksessa ilmoittanut, että hän omistaa kiinteistöt [redacted]. Aluehallintoviraston päätöksen perustelujen mukaan hanke sijoittuu kokonaisuudessaan luvan hakijan omistamalle kiinteistölle [redacted] ja luvan hakija on esittänyt riittävän selvityksen hankealueen vesialueiden kuulumisesta luvan hakijan omistamaan kiinteistöön [redacted].

Luvan hakija on esittänyt aluehallintovirastolle selvityksenä kiinteistön [redacted] lainhuutotodistuksen ja karttatulosteen sekä toimituskartat kiinteistön [redacted] lohkomisesta ja halkomisesta. Lainhuutotodistuksen sekä kiinteistörekisteriotteen mukaan kiinteistön [redacted] kokonaispinta-ala on sama kuin maapinta-ala. Lisäksi luvan hakija on liittänyt selitykseensä Maanmittauslaitoksen viestin, jossa on todettu, että ”[redacted] tilan lohkominen rekisteröity 13.6.1964 ja halkominen rekisteröity 14.4.1919, joissa ei ole tilaan kuulumattomia vesialueita.”

Valittaja on hakemuksen johdosta aluehallintovirastolle tekemässään muistutuksessa ja sen täydennyksessä esittänyt, että hakija ei ole selvittänyt oikeuttaan Rytkynojan vesialueeseen ja vesivoimaan.

Vastauksena valittajan muistutuksessa esittämään vaatimukseen vesivoiman omistussuhteiden selvityksestä aluehallintovirasto on päätöksessään todennut, että luvan saaja on esittänyt riittävän selvityksen oikeudesta hankkeen edellyttämiin alueisiin ja vesivoimaan.

Hallinto-oikeus katsoo, että luvan hakijan esittämää selvitystä käyttöön otettavasta vesivoimasta, sen omistussuhteista ja luvan hakijan oikeudesta hankkeessa käytettävään vesivoimaan ei voida pitää vesilain 8 luvun 2 §:n 1 momentti ja vesitalousasioista annetun valtioneuvoston asetuksen 8 §:n 1 kohta huomioon ottaen riittävänä. Asiassa ei ole myöskään esitetty vesilain 3 luvun 4 §:n 4 momentin edellyttämää riittävää selvitystä hakijan oikeudesta hankkeen edellyttämään vesialueeseen. Koska asianosaisten välillä on syntynyt vesilain 18 luvun 9 §:n 1 momentissa tarkoitettu käyttö- tai omistusoikeutta koskeva erimielisyys hakemuksen käsittelyvaiheessa, olisi aluehallintoviraston tullut osoittaa erimielisyys ratkaistavaksi vesilain 18 luvun 9 §:n 1 momentin mukaisesti.

Edellä esitetty huomioon ottaen hallinto-oikeus on kumonnut aluehallintoviraston päätöksen ja palauttanut asian Lupa- ja valvontavirastolle uudelleen käsiteltäväksi.

Julkinen kuulutus

Päätös on annettu julkisella kuulutuksella.

Päätöksestä ilmoittaminen

Haapaveden kaupunginhallituksen on viipymättä julkaistava tieto tätä päätöstä koskevasta kuulutuksesta kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tiedon kuulutuksen julkaisemisesta tulee olla nähtävillä vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätökseen voi hakea muutosta valittamalla.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista eli viimeistään **11.12.2026**.

Valitusosoitus on liitteenä HallJK (04.26).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet lainoppineet hallinto-oikeustuomarit Raija Uusi-Niemi ja Annukka Lagerstam sekä tekniikan alan hallinto-oikeustuomari Martti Häikiö. Asian on esitellyt Annukka Lagerstam.

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu

Päätös maksutta [redacted]

Jäljennös maksutta [redacted]

Haapaveden kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen

Haapaveden kaupunginhallitus

Lupa- ja valvontavirasto/lupaviranomainen

Lupa- ja valvontavirasto/valvontaviranomainen

Lupa- ja valvontavirasto/yleisen edun valvontayksikkö

Lapin elinvoimakeskuksen kalatalousviranomainen

Lapin elinvoimakeskuksen patoturvallisuusviranomainen

Oulun museo- ja tiedekeskus

Suomen ympäristökeskus

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Puh.: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla:
https://www.tuomioistuimet.fi/tuomioistuimet/vaasan-hallinto-oikeus/tietoa-meista/tietosuoja/).

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeätä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu julkisella kuulutuksella. Päätös on julkaistu hallinto-oikeuden verkkosivuilla päivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituksen sisältö

Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava

- valittajan nimi, postiosoite ja muut yhteystiedot mukaan lukien sähköinen tai muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
- soveltuvalla tavalla valittajan henkilötunnus tai yritys- ja yhteisötunnus
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä
- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos valituksen toimittaa sähköisenä asiakirjana, sen on saavuttava korkeimmalle hallinto-oikeudelle valitusajan viimeisen päivän aikana. Muulla tavoin toimitetun valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite:	Korkein hallinto-oikeus PL 180, 00131 Helsinki
Sähköposti:	korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi
Käyntiosoite:	Fabianinkatu 15, 00130 Helsinki
Puhelin:	029 56 40200
Faksi:	029 56 40382
Aukioloaika:	arkipäivisin klo 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:
https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/